

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม

Factors Affecting to Participatory Immunization and Drug Prevention in School

รัฐจักรพล สามทองคำ¹, ปุณฺณรศมฺมิ โตสัมพันธ์², ขวัญชนก อายูเย็น³, ทนง ทองภูเบศร์⁴
วิภาดา พูลศักดิ์วรสาร⁵ และ วีระกุล อรัณยะนาค⁶

Ratthachakphon Samthongklum¹, Pucharat Tosamphan², Kwanchanok Aryuyuen³,
Thanong Thongphubate⁴, Vipada Poonsakvorasan⁵ and Weeragul Arunyanak⁶

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์^{1,2,3,4}

นักวิชาการอิสระ^{5,6}

College of Innovation Management, Rajamangala University of Technology Rattanakosin, Thailand^{1,2,3,4}

Independent Scholars^{5,6}

E-mail: ¹ratthachakphon.sam@rmutr.ac.th; ²pucharat.tos@rmutr.ac.th; ³maii.rcim@gmail.com,

⁴thanong.tho@rmutr.ac.th; ⁵vip_p2004@yahoo.com; ⁶arunya6@hotmail.com

Retrieved August 23, 2022; Revised August 27, 2022; Accepted August 28, 2022

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติด รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แนวคิดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมเป็นกรอบการวิจัย พื้นที่วิจัย คือ เทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม จำนวน 372 คน ใช้วิธีคัดเลือกแบบแบบตามความสะดวก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 1 ชนิด คือ แบบสอบถามการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติอ้างอิง ได้แก่ วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณด้วยวิธีการ Stepwise ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถทำนายการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดมี 5 ปัจจัย ปัจจัยด้าน E: มีส่วนร่วมในการประเมินผล รองลงมา คือ ปัจจัยด้าน C: มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ปัจจัยด้าน D: มีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ปัจจัยด้าน A: มีส่วนร่วมในการวางแผน และปัจจัยด้าน B: มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามลำดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.384, 0.270, 0.285, 0.169 และ -0.139 ตามลำดับ

ข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้ คือ สามารถสมการพยากรณ์การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

$$Y' = 0.096 + 0.403E + 0.242C + 0.295D + 0.184A - 0.135B$$

$$Z' = 0.384E + 0.270C + 0.285D + 0.169A - 0.139B$$

คำสำคัญ: สมการพยากรณ์; การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติด; การป้องกันและแก้ไขปัญหาแบบมีส่วนร่วม

Abstract

This article aimed to create a predictive equation for immunization and drug prevention. The research model was quantitative research. The concept of prevention and participatory problem solving was used as a research framework. The research area was Nakhon Pathom Municipality, Nakhon Pathom Province. The sample consisted of 372 people in Nakhon Pathom Municipality, Nakhon Pathom Province using convenience sampling. One of the research tools was the participatory drug prevention and problem-solving questionnaire in educational institutions. The data were analyzed using basic statistics such as frequency, percentage, mean, and standard deviation. The reference statistics were stepwise regression. The results showed that there were five predictive variables used to predict immunization and drug prevention: Factor E involved in evaluation, followed by factor C involved in operations, factor D involved in benefits, factor A involved in planning, and factor B involved in decision-making, respectively. Standardized regression coefficient (Beta) was 0.384, 0.270, 0.285, 0.169 and -0.139 respectively.

The findings were that the predictive equations for drug immunization and prevention in terms of raw and standard scores could be generated as follows:

$$Y' = 0.096 + 0.403E + 0.242C + 0.295D + 0.184A - 0.135B$$

$$Z' = 0.384E + 0.270C + 0.285D + 0.169A - 0.139B$$

Keywords: Forecast Equation; Immunization and Drug Prevention; Prevention and participatory problem solving

บทนำ

ปัญหาสารเสพติดเป็นปัญหาสำคัญของหลายประเทศ จากรายงานของสำนักงานยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติพบว่า ประมาณ 275 ล้านคนทั่วโลก หรือร้อยละ 5.6 ของประชากรโลกในช่วงอายุ 15 – 64 ปี เป็นกลุ่มที่ใช้สารเสพติด ซึ่งเป็นแนวโน้มของการแพร่ระบาดของสารเสพติด (Secretary-General 2018) สำหรับประเทศไทยยาเสพติดเป็นปัญหาสังคมที่สำคัญเช่นเดียวกับประเทศต่างทั่วโลก ยิ่งกว่านั้นประเทศไทยยังคงพบปัญหายาเสพติดในด้านการเป็นแหล่งผลิตยาเสพติด เป็นตลาดเป็นช่องทางส่งผ่านยาเสพติดออกสู่ต่างประเทศอีกด้วย การแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศไทยจึงยังคงเป็นปัญหา สร้างความเดือดร้อน และส่งผลกระทบต่อสังคมอย่างมาก โดยเฉพาะกับกลุ่มเด็กและเยาวชน การดำเนินการมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม (Bureau of Drug Prevention and Development, 2015) สำหรับจังหวัดนครปฐมยังคงพบว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดของกลุ่มผู้เสพยาครั้งแรกเมื่อพิจารณาจากสถิติของผู้เข้ารับการรักษา พบว่าผู้เสพยาที่อยู่ในช่วงอายุ 15-19 ปี มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 50 ขณะเดียวกันกลุ่มผู้เสพยาที่เข้ารับการรักษาในช่วงอายุต่ำกว่า 15 ปีก็มีแนวโน้มที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้เมื่อพิจารณาในภาพรวมยังพบว่าจังหวัดนครปฐมยังอยู่ในกลุ่มของจังหวัดที่มีการระบาดของยาเสพติดอยู่ในระดับมาก และจากสถิติผู้ติดยาเสพติดที่เข้ารับการรักษาก็มีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นและเข้าสู่กลุ่มจังหวัดที่มีผู้ติดยาเสพติดระดับมากที่สุดอีกด้วย ด้วยภูมิศาสตร์ของจังหวัดนครปฐมที่อยู่ติดกับกรุงเทพมหานคร จึงเป็นจุดพักยาเสพติดที่สำคัญอีกจุดหนึ่ง อีกทั้งจังหวัดนครปฐมยังอยู่ไม่ห่างจากพื้นที่ชายแดนจึงเป็นเรื่องยากในการควบคุมการเคลื่อนย้ายของยาเสพติด อย่างไรก็ตามปัญหานี้ยังคงส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนอย่างต่อเนื่อง (Office of the Narcotics Control Board, 2017)

จากแนวทางการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาในจังหวัดนครปฐมที่ผ่านมา พบว่า หน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ตัวแทนชุมชน หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องมีมติเห็นชอบในหลักการที่จะดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาในจังหวัดนครปฐม อาทิ การสำรวจเป้าหมายเครือข่ายการค้ายาเสพติด และผู้ค้ายาเสพติด การพัฒนาระบบการข่าวที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายผู้ผลิตและผู้ค้ายาเสพติดที่ทันสมัย การจัดตั้งจุดตรวจจุดสกัดยาเสพติด เป็นต้น โดยมีเป้าหมายอยู่ที่กลุ่มเด็กและเยาวชน ทั้งยังมีการปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยมีการจัดตั้งแกนนำชุมชนเพื่อต่อต้านยาเสพติด อย่างไรก็ตาม จากการดำเนินการดังกล่าวที่ผ่านมา พบว่า ยังขาดความร่วมมือ ร่วมใจกันทำงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจังของชุมชน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติด ซึ่งจากการทบทวนเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การมีส่วนร่วม 5 ด้านที่สำคัญ คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม และเป็นความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องมีการศึกษาวิจัยในพื้นที่ดังกล่าว

ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติด ด้วยการศึกษานวนคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเก็บรวบรวมข้อมูลจากสำรวจความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่เทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติด เพื่อรองรับการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ด้วยการหาความสัมพันธ์ของตัวแปรว่า สามารถนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการศึกษาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมได้ และให้การสนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ก็สามารถนำไปประเมินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ ทำให้สถานศึกษาได้ข้อมูลสารสนเทศที่นำไปสู่ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ ธรรมชาติของการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพราะเป็นส่วนที่สำคัญต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของเด็กและเยาวชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติด

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยด้าน A: มีส่วนร่วมในการวางแผน B: มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ C: มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ D: มีส่วนร่วมในผลประโยชน์ E: มีส่วนร่วมในการประเมินผล ร่วมกันพยากรณ์ F: การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดได้

การทบทวนวรรณกรรม

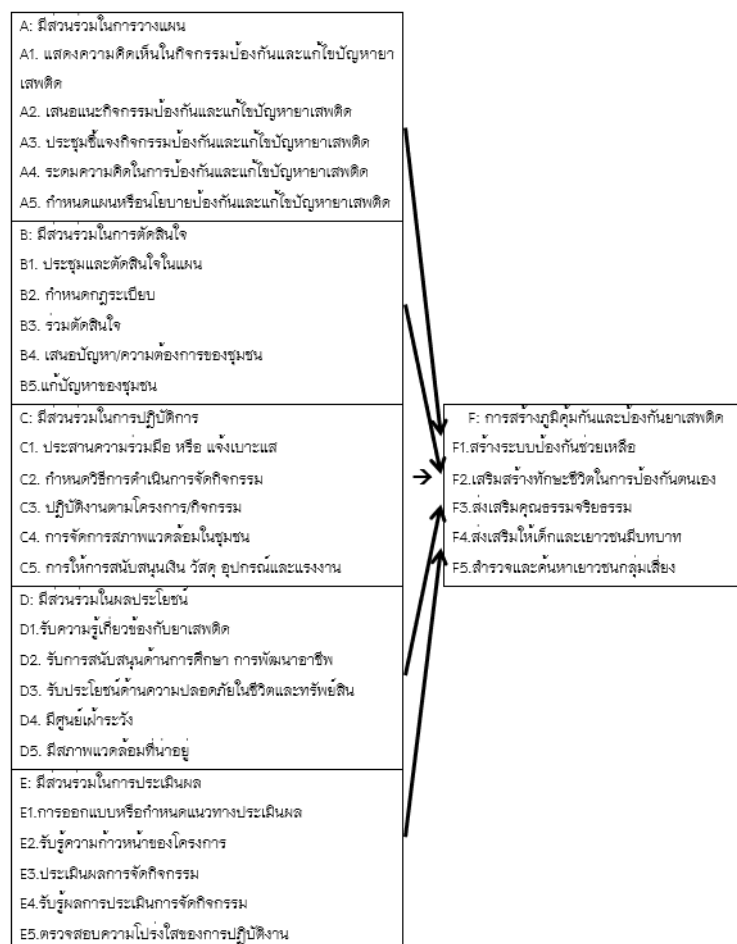
การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม โดยเฉพาะการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติด และการพัฒนาเครื่องมือการวิจัยที่มีการระบอบองค์ประกอบและตัวชี้วัด โดยได้เป็นสมการพยากรณ์ยังคงมีปรากฏน้อยและไม่ตรงกับบริบทของจังหวัดนครปฐม เท่าที่ค้นพบทั่วไปจะเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Sanders & Harvey, 2002; Haines et al, 2015) ที่มีการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม ในส่วนของการวิจัยเชิงปริมาณก็จะมีเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามเพื่อสำรวจการรับรู้การมีส่วนร่วมของชุมชนกับสถานศึกษา (Ross & Gray, 2006) และยังมีการศึกษาเครื่องมือโมเดลการวัดการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กับชุมชน (Thapa & Cohen, 2017) ในส่วนของการวิจัยแบบผสมวิธีนี้แม้จะได้องค์ประกอบจากงานวิจัยแต่ยังไม่ชัดเจนว่า จะใช้องค์ประกอบไหนในการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนกับสถานศึกษา และยังไม่มีการ

พยากรณ์การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดในการวิจัยครั้งนี้มีเป้าหมายคือ (1) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวชี้วัดและองค์ประกอบตามกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี (2) การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติด ด้วยการสร้างองค์ประกอบเป็นตัวแทนของตัวบ่งชี้จำนวนมากซึ่งจะช่วยลดปริมาณข้อมูลสามารถนำไปใช้ได้ง่ายขึ้น และ (3) เป็นการสร้างสมการทำนายการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติด โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณที่ใช้ในการสำรวจความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างชุดของตัวแปรเพื่อสามารถนำไปใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิด ทฤษฎีการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของ Cohen and Uphoff (1977) ประกอบด้วยตัวแปรที่คัดเลือกเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ พื้นที่วิจัย คือ เทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชาชนในเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม จำนวน 11,694 คน (เทศบาลเมืองนครปฐม, 2565) โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนในเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม จำนวน 372 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการเปิดตาราง Krejcie & Morgan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ใช้วิธีการคัดเลือกแบบตามความสะดวก (convenience sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้แบบสอบถามการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสฟติดในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมตามแนวคิดของ ของ Cohen and Uphoff (1977) แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (1967) จำนวน 30 ข้อ โดยแบ่งเป็น 6 ด้าน คือ (1) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน (2) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (3) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (4) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (5) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และ (6) การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสฟติด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่อง ผู้วิจัยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาด้วยดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามตัวชี้วัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสฟติดในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมทั้ง 30 ข้อ ในแต่ละข้อได้ค่า IOC ตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีค่าเฉลี่ย $IOC = 0.65$ วิเคราะห์ค่าความเที่ยงด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (1951) ได้เท่ากับ 0.972 ซึ่งมีค่าเขาใกล้ 1 แสดงว่า แบบสอบถามการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสฟติดในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมมีความเชื่อมั่นสูง โดยมีรายละเอียดผลการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถามการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสฟติดในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม

ชื่อตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา	จำนวนคำถาม
A: มีส่วนร่วมในการวางแผน	0.853	5
B: มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	0.881	5
C: มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	0.899	5
D: มีส่วนร่วมในผลประโยชน์	0.879	5
E: มีส่วนร่วมในการประเมินผล	0.874	5
F: การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสฟติด	0.896	
รวม	0.972	30

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยติดต่อกับเครือข่ายผู้ปกครองของโรงเรียนในพื้นที่วิจัย โดยการนัดหมายทางไลน์แอปพลิเคชันและสงจดหมายอิเล็กทรอนิกส์พร้อมลิงค์ของแบบสอบถามการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสฟติดในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมไปยังกลุ่มไลน์ของเครือข่ายผู้ปกครองแต่ละโรงเรียน

เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล จากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างผู้เข้าร่วมวิจัยทำแบบสอบถามออนไลน์ (online survey research)

การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างด้วยสถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ (2) การวิเคราะห์แนวโน้มเข้าสู่ศูนย์กลาง และการกระจายของตัวแปร ที่ประกอบด้วย A: มีส่วนร่วมในการวางแผน B: มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ C: มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ D: มีส่วนร่วมในผลประโยชน์ E: มีส่วนร่วมในการประเมินผล และ F: การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติด ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 3) การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีการ Stepwise

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยค่าความถี่ และค่าร้อยละ ดังแสดงในตารางที่ 2

คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	หญิง	216	58.14
	ชาย	156	41.86
ช่วงอายุ	น้อยกว่า 30 ปี	182	48.83
	31 – 40 ปี	139	37.47
	41 – 50 ปี	41	11.11
	มากกว่า 50 ปี	10	2.58
อาชีพ		274	61.00
	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	65	14.47
	พนักงานบริษัท	67	14.99
	ค้าขาย/อาชีพอิสระ	28	6.20
	รับจ้าง	15	3.36
	เกษตรกร		
ระดับการศึกษา			
	ต่ำกว่าประถมศึกษา	1	0.26
	ประถมศึกษา	6	1.55
	มัธยมศึกษาตอนต้น	23	6.20
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	58	15.50
หรือเทียบเท่า			
	อนุปริญญา	51	13.70
	ปริญญาตรี	178	47.80
	สูงกว่าปริญญาตรี	56	14.99
รายได้ส่วนตัวต่อเดือน			
	ไม่มีรายได้ของตนเอง	52	13.95

คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 10,000 บาท	122	32.82
10,000 – 15,000 บาท	146	39.28
15,001 – 20,000 บาท	46	12.40
มากกว่า 20,000 บาท	6	1.55
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน		
น้อยกว่า 5 ปี	48	12.92
5 – 10 ปี	123	33.07
11 – 15 ปี	74	19.90
16 – 20 ปี	50	13.44
มากกว่า 20 ปี	77	20.67

ผลการวิเคราะห์แนวโน้มเข้าสู่ศูนย์กลาง และการกระจายของตัวแปรการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ A: มีส่วนร่วมในการวางแผน B: มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ C: มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ D: มีส่วนร่วมในผลประโยชน์ E: มีส่วนร่วมในการประเมินผล และ F: การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติด ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวโน้มเข้าสู่ศูนย์กลาง และการกระจายของตัวแปรแฝง

การป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด	$\bar{X}$	S.D.
A: มีส่วนร่วมในการวางแผน	4.00	0.62
B: มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.04	0.69
C: มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	4.10	0.75
D: มีส่วนร่วมในผลประโยชน์	4.15	0.65
E: มีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.19	0.64
F: การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติด	4.19	0.67

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดด้วยการทดสอบ F-test สำหรับตัวแปรพยากรณ์ในแต่ละสมการสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตาม แสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบ F-test สำหรับตัวแปรพยากรณ์

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Regression	133.305	5	26.661	286.52	0.000**
Residual	34.056	366	0.093	2	
Total	167.361	371			

** P<.01

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดมีสหสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับกลุ่มตัวแปรพยากรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสามารถสร้างสมการทำนายเชิงเส้นตรงได้

ผลการสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติด จากผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณและสร้างสมการระหว่างตัวแปรพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดกับตัวแปรเกณฑ์การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติด โดยปัจจัยที่คาดว่าจะทำนายและอธิบายการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดมีทั้งหมด 5 ปัจจัย ประกอบด้วย A: มีส่วนร่วมในการวางแผน B: มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ C: มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ D: มีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และ E: มีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณด้วยวิธีการ Stepwise ทำให้ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรพยากรณ์ และความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ตัวแปรพยากรณ์ ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรพยากรณ์ และความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ตัวแปรพยากรณ์

ตัวแปรพยากรณ์	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
E: มีส่วนร่วมในการประเมินผล	0.403	0.051	0.384	7.847	0.000**
C: มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	0.242	0.049	0.270	4.954	0.000**
D: มีส่วนร่วมในผลประโยชน์	0.295	0.049	0.285	5.958	0.000**
A: มีส่วนร่วมในการวางแผน	0.184	0.055	0.169	3.373	0.001**
B: มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	-0.135	0.058	-0.139	-2.339	0.020*
ค่าคงที่ (Constant)= 0.096, R = 0.892, R ² = 0.797, Adjusted R Square = 0.794 ,SE = .113					

* P<.05, ** P<.01

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถทำนายการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดมี 5 ปัจจัย ประกอบด้วย A: มีส่วนร่วมในการวางแผน B: มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ C: มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ D: มีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และ E: มีส่วนร่วมในการประเมินผล เมื่อเข้าสมการถดถอยแล้วได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับร้อยละ 89.20 ($R = 0.892$) และค่าสัมประสิทธิ์การทำนายหรืออำนาจพยากรณ์ร้อยละ 79.70 ($R^2 = 0.797$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดสูงที่สุด คือ ปัจจัยด้าน E: มีส่วนร่วมในการประเมินผล รองลงมา คือ ปัจจัยด้าน C: มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ปัจจัยด้าน D: มีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ปัจจัยด้าน A: มีส่วนร่วมในการวางแผน และปัจจัยด้าน B: มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามลำดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.384, 0.270, 0.285, 0.169 และ -0.139 ตามลำดับและสามารถสมการพยากรณ์การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

$$Y' = 0.096 + 0.403E + 0.242C + 0.295D + 0.184A - 0.135B$$

$$Z' = 0.384E + 0.270C + 0.285D + 0.169A - 0.139B$$

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยตามวัตถุประสงค์ พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถทำนายการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดมี 5 ปัจจัย คือ ประกอบด้วย A: มีส่วนร่วมในการวางแผน B: มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ C: มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ D: มีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และ E: มีส่วนร่วมในการประเมินผล เมื่อเข้าสมการถดถอยแล้วได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับร้อยละ 89.20 และค่าสัมประสิทธิ์การทำนายหรืออำนาจพยากรณ์ร้อยละ 79.70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดสูงสุด คือ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามลำดับ ซึ่งจากผลของสมการพยากรณ์สามารถปรับใช้กับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม โดยเรียงลำดับความสำคัญตามอำนาจการพยากรณ์ คือ 1) สถานศึกษาควรมีนโยบายสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษามีความโปร่งใสตรวจสอบได้และมีความน่าเชื่อถือ 2) สถานศึกษาควรให้ประชาชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็น กำหนดวิธีการและความต้องการเพื่อให้ได้ได้รับการสนับสนุนจากชุมชนโดยรอบสถานศึกษา เช่น การจัดสภาพแวดล้อมภายในชุมชนให้ดีขึ้น การให้ความรู้และโทษของยาเสพติดผ่านเทคโนโลยีการสื่อสาร เป็นต้น และควรกำหนดให้มีช่องทางในการแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับยาเสพติดภายในชุมชน 3) สถานศึกษาควรร่วมกับประชาชนในการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมภายในชุมชนไม่ให้เป็นแหล่งมั่วสุม และให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ด้านสถานที่สาธารณะ 4) สถานศึกษาควรจัดการประชุมโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดแนวทางการป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติด รวมถึงให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาและชุมชน และ 5) สถานศึกษาควรจัดให้มีการประชุมเพื่อชี้แจงแนวทางในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อให้การจัดกิจกรรมตามมาตรการและแนวทางการดำเนินงานของยุทธศาสตร์การป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในสถานศึกษาและชุมชนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมมีข้อค้นพบสำคัญของสมการพยากรณ์การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติด ที่มีปัจจัยที่ส่งผล 5 ปัจจัยเรียงตามลำดับอำนาจการ

พยากรณ์ คือ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามลำดับ

สรุป

สรุปในภาพรวมของบทความ คือ ตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถทำนายการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดมี 5 ปัจจัย คือ ประกอบด้วย A: มีส่วนร่วมในการวางแผน B: มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ C: มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ D: มีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และ E: มีส่วนร่วมในการประเมินผล เมื่อเข้าสมการถดถอยแล้วได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับร้อยละ 89.20 และค่าสัมประสิทธิ์การทำนายหรืออำนาจพยากรณ์ร้อยละ 79.70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดสูงที่สุด คือ ปัจจัยด้าน E: มีส่วนร่วมในการประเมินผล รองลงมา คือ ปัจจัยด้าน C: มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ปัจจัยด้าน D: มีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ปัจจัยด้าน A: มีส่วนร่วมในการวางแผน และปัจจัยด้าน B: มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยตามวัตถุประสงค์ พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถทำนายการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดมี 5 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามลำดับ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้

1) สนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษามีความโปร่งใสตรวจสอบได้และมีความน่าเชื่อถือ

2) ให้ประชาชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็น กำหนดวิธีการและความต้องการเพื่อให้ได้ได้รับการสนับสนุนจากชุมชนโดยรอบสถานศึกษา เช่น การจัดสภาพแวดล้อมภายในชุมชนให้ดีขึ้น การให้ความรู้และโทษของยาเสพติดผ่านเทคโนโลยีการสื่อสาร เป็นต้น และควรกำหนดให้มีช่องทางในการแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับยาเสพติดภายในชุมชน

3) ร่วมกับประชาชนในการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมภายในชุมชนไม่ให้เป็นแหล่งมั่วสุม และให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ด้านสถานที่สาธารณะ

4) จัดการประชุมโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนในการวางแผนกำหนดแนวทางการป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติด รวมถึงให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาและชุมชน

5) จัดให้มีการประชุมเพื่อชี้แจงแนวทางในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อให้การจัดกิจกรรมตามมาตรการและแนวทางการดำเนินงานของยุทธศาสตร์การป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในสถานศึกษาและชุมชนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบสำคัญของสมการพยากรณ์การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดที่มีปัจจัยที่ส่งผล 5 ปัจจัยเรียงตามลำดับอำนาจการพยากรณ์ คือ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจตามลำดับ สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสถานศึกษา โดยควรให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนาองค์ประกอบและตัวชี้วัด ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม

เอกสารอ้างอิง

- เทศบาลเมืองนครปฐม. (2565). *ประชากรในเขตเทศบาลเมืองนครปฐม*. สืบค้นเมื่อ 26 กรกฎาคม 2565, จาก <http://www.npt.go.th/index.php/welcome/detail/510/menu>
- Bureau of Drug Prevention and Development. (2015). *Conclusion of the progress of the implementation of the indicators goals according to the strategic plan of the land force over drugs*. Nonthaburi: Bureau of Drug Prevention and Development.
- Cohen, J. M. , & Uphoff, N. (1977). *Rural development participation: Concepts and measures for project design, implementation and evaluation*. Ithaca, NY: Cornell University, Rural Development Committee.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16, 297–334.
- Haines, S. J., Gross, J. M., Blue–Banning, M., Francis, G. L., & Turnbull, A. P. (2015). Fostering family–school and community–school partnerships in inclusive schools: Using practice as a guide. *Research and Practice for Persons with Severe Disabilities*, 40(3), 227–239.
- Krejcie, Robert V., & Daryle, W. Morgan. (1970). Determining Sampling Size for Research Activities. *Journal of Education and Psychological Measurement*, 10(11), 308.

- Likert, Rensis. (1967). The Method of Constructing and Attitude Scale. In Reading in Fishbein, M (Ed.). *Attitude Theory and Measurement*. New York: Wiley & Son.
- Office of the Narcotics Control Board. (2017). *Operational Guidelines to Drive the Civil–State Plan for Building a Stable Community/ Village to Safe Drugs*. Bangkok: Office of the Narcotics Control Board.
- Ross, J. A., & Gray, P. (2006). School leadership and student achievement: The mediating effects of teacher beliefs. *Canadian Journal of Education/Revue canadienne de l'éducation*, 29(3), 798–822.
- Sanders, M. G., & Harvey, A. (2002). Beyond the school walls: A case study of principal leadership for school–community collaboration. *Teachers college record*, 104(7), 1345–1368.
- Secretary-General, U. N. (2018). *Implementation of the mandates of the United Nations Crime Prevention and Criminal Justice Programme, with particular reference to the technical cooperation activities of the United Nations Office on Drugs and Crime*. Report of the Secretary-General.
- Thapa, A., & Cohen, J. (2017). School climate community scale: report on construct validity and internal consistency. *School community journal*, 7(2), 303–320.